

Druk nr 780
Warszawa, 26 lipca 2002 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-154-02

Pan
Marek Borowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej** wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

Nadanie projektowi ustawy trybu pilnego jest spowodowane zmianą przepisów rozdziału 4 ustawy, dotyczących służby wojskowej studentów i absolwentów szkół wyższych, które, zgodnie z art. 3 projektu, będą miały zastosowanie do studentów rozpoczynających studia w roku akademickim 2002/2003.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z wyrazami szacunku
(-) Leszek Miller

U S T A W A

z dnia2002 r.

o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 1.

W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 82:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zasadnicza służba wojskowa może być odbywana także w kilku okresach w ciągu trzech lat.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, podział zasadniczej służby wojskowej na okresy oraz warunki umożliwiające przeznaczenie poborowych do zasadniczej służby wojskowej odbywanej w kilku okresach, z uwzględnieniem jednostek wojskowych, w których żołnierze mogą odbywać tę służbę, potrzeb uzupełnieniowych Sił Zbrojnych oraz procesu szkolenia żołnierzy i gotowości bojowej.”;

2) art. 91 otrzymuje brzmienie:

„Art. 91. Ilekroć w ustawie jest mowa o „absolwentach szkół wyższych”, rozumie się przez to poborowych, którzy złożyli egzaminy wymagane planem studiów, w tym egzamin dyplomowy, i uzyskali uprawnienia do otrzymania dyplomu.”;

- 3) w art. 92 w ust. 1 wyrazy „art. 95 i 96” zastępuje się wyrazami „art. 93a, 95 i 96”;
- 4) w art. 93:
 - a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 - „1. Przeszkolenie wojskowe absolwentów szkół wyższych odbywa się w jednostkach wojskowych w wymiarze do trzech miesięcy.
 2. Poborowych powołuje się do odbycia przeszkolenia wojskowego nie później niż w ciągu osiemnastu miesięcy od dnia, w którym stali się absolwentami szkół wyższych.”,
 - b) skreśla się ust. 5 i 6;
- 5) po art. 93 dodaje się art. 93a - 93e w brzmieniu:
 - „Art. 93a. 1. Studenci, będący poborowymi, którzy zaliczyli drugi rok studiów wyższych zawodowych lub trzeci rok jednolitych studiów magisterskich lub równorzędnych mogą odbywać przeszkolenie wojskowe w czasie tych studiów.
 2. Przeszkolenie wojskowe studentów odbywa się w jednostkach wojskowych.
 3. Czas trwania przeszkolenia wojskowego studentów wynosi do sześciu tygodni.
 4. Przeszkolenie wojskowe studentów odbywa się w jednym nieprzerwanym okresie.

Art. 93b. 1. Warunkiem powołania studenta do odbycia przeszkolenia wojskowego, o którym mowa w art. 93a ust. 1, są łącznie:

 - 1) odbycie przez studenta przysposobienia obronnego, o którym mowa w art. 166a ust. 1, i zdanie egzaminu, o którym mowa w art. 166a ust. 2,
 - 2) złożenie przez studenta, nie później niż w terminie jednego miesiąca od dnia zdania egzaminu, o którym mowa w pkt 1, udokumentowanego wniosku do właściwego wojskowego

komendanta uzupełnień o powołanie go do odbycia tego przeszkolenia,

3) przeznaczenie studenta przez wojskowego komendanta uzupełnień do odbycia przeszkolenia wojskowego,

4) potrzeby Sił Zbrojnych.

2. Studentom, którzy zgłoszą się do pełnienia służby w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych, określonej w odrębnych przepisach, przysługuje pierwszeństwo odbycia przeszkolenia wojskowego, o którym mowa w art. 93a ust. 1, przed innymi studentami.

Art. 93c. Przeszkolenie wojskowe, o którym mowa w art. 92 ust. 1 i art. 93a ust. 1, kończy się egzaminem.

Art. 93d. Koszty związane z odbywaniem przeszkolenia wojskowego przez absolwentów szkół wyższych i studentów pokrywa się z budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej.

Art. 93e. Studentów, którzy złożyli wnioski o powołanie ich na przeszkolenie wojskowe odbywane w czasie studiów oraz odbyli i zdali egzamin z przysposobienia obronnego studentów, o którym mowa w art. 166a ust. 1, ale nie zostali powołani do odbycia tego przeszkolenia w terminie do dnia, w którym stali się absolwentami szkół wyższych, przenosi się do rezerwy z dniem, w którym stali się absolwentami szkół wyższych.”;

6) w art. 94 po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Studentów, którzy złożyli wniosek, o którym mowa w art. 93b ust. 1 pkt 2, i nie rozpoczęli przeszkolenia wojskowego, z przyczyn wymienionych w art. 87 ust. 2 pkt 3, 6 lub 7, przenosi się do rezerwy z dniem, w którym stali się absolwentami.”;

7) w art. 95 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb pokrywania kosztów związanych z utworzeniem i działalnością studiów

wojskowych, z uwzględnieniem faktu pokrywania tych kosztów z części budżetu państwa właściwej dla ministra, któremu podlega szkoła, w ramach której funkcjonuje studium.”;

8) w art. 96:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Studenci studiów medycznych i farmaceutycznych są obowiązani odbyć zajęcia z zakresu medycyny katastrof. Zajęcia te są obowiązkowym przedmiotem nauki objętym planem studiów.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Odbycie zajęć, o których mowa w ust. 1, i zdanie egzaminu z zajęć z zakresu medycyny katastrof jest równoznaczne z odbyciem i zdaniem egzaminu z przysposobienia obronnego studentów, o którym mowa w art. 166a ust. 1.”;

9) po art. 97 dodaje się art. 97a w brzmieniu:

„Art. 97a. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeznaczania studentów i absolwentów szkół wyższych do odbycia przeszkolenia wojskowego, sposób powoływania na to przeszkolenie, rodzaje oraz sposób jego odbywania i zwalniania z niego. W rozporządzeniu należy w szczególności określić sposób i tryb postępowania organów wojskowych w zakresie wcielania do jednostek wojskowych w celu odbycia przeszkolenia wojskowego, wyznaczania i zwalniania żołnierzy odbywających to przeszkolenie ze stanowisk służbowych.”;

10) w art. 98:

a) w ust. 1 wyrazy „art. 92 ust. 1 i art. 95 ust. 1” zastępuje się wyrazami „art. 92 ust. 1, art. 93a ust. 1 i art. 95 ust. 1”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Poborowi, którzy nie zostali skierowani do odbycia służby zastępczej, podlegają powołaniu do odbycia przeszkolenia wojskowego na zasadach ogólnych.”;

11) w Dziale IV tytuł rozdziału 3 otrzymuje brzmienie:

„Przysposobienie obronne młodzieży szkolnej i studentów”;

12) po art. 166 dodaje się art. 166a w brzmieniu:

„Art. 166a. 1. Studenci, którzy zaliczyli pierwszy rok studiów wyższych zawodowych lub jednolitych studiów magisterskich, mogą odbyć na swój wniosek przysposobienie obronne w pierwszym semestrze drugiego roku studiów zawodowych lub drugim semestrze drugiego roku jednolitych studiów magisterskich.

2. Przysposobienie obronne jest nieobowiązkowym przedmiotem nauki, objętym planem studiów, prowadzonym w systemie samokształcenia i konsultacji.

3. Przysposobienie obronne kończy się egzaminem. Fakt zdania egzaminu odnotowuje się w indeksie studenta.

4. Konsultacje i egzaminy prowadzą szkoły wyższe.

5. Szkoły wyższe są obowiązane zapewnić studentom warunki do odbycia przysposobienia obronnego w uczelni lub innej szkole wyższej, w której jest realizowany program przysposobienia obronnego.

6. Władze szkół wyższych mogą zawierać porozumienia dotyczące wspólnej organizacji przysposobienia obronnego.

7. Za zgodą rektorów w procesie realizacji przysposobienia obronnego mogą uczestniczyć organizacje i stowarzyszenia o charakterze proobrońnym.

8. Studenci pobierający naukę w szkołach wyższych za granicą mogą, z zakresu wiedzy objętej przysposobieniem obronnym, zdawać egzamin w wybranych uczelniach w kraju, prowadzących

przysposobienie obronne, na zasadach określonych dla studentów szkół wyższych w kraju.

9. Materiały dotyczące przysposobienia obronnego studentów przygotowuje Minister Obrony Narodowej. Pozostałe koszty związane z realizacją przysposobienia obronnego są pokrywane w ramach dotacji na działalność dydaktyczną z budżetów właściwych ministrów.
10. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania przysposobienia obronnego studentów, a w szczególności program przysposobienia obronnego, zasady prowadzenia konsultacji w zakresie tego przysposobienia oraz skład komisji egzaminacyjnej, tryb i terminy przeprowadzenia egzaminu, o którym mowa w ust. 3, oraz zakres wiedzy objętej tym egzaminem, a także uprawnienia studentów, którzy ukończyli szkołę ponadpodstawową lub ponadgimnazjalną z rozszerzonym programem przedmiotu przysposobienie obronne oraz zasady zdawania egzaminu poprawkowego.”;

13) skreśla się art. 167.

Art. 2.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 693) w art. 32 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

- „6. Odprawa nie przysługuje osobom, które bezpośrednio po odbyciu zasadniczej służby wojskowej lub przeszkolenia wojskowego zostały powołane do zawodowej służby wojskowej lub do służby kandydackiej albo odbyły przeszkolenie wojskowe w czasie studiów lub zostały zwolnione z tego przeszkolenia przed odbyciem ustalonego okresu służby.”.

Art. 3.

Przepisy art. 1 pkt 2, 3, 5, 6, pkt 8 lit. b) i pkt 10-12 oraz art. 2 mają zastosowanie do studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2002/2003.

Art. 4.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 4, 7 i 9, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

U z a s a d n i e

Zmiany dotyczące sposobu spełniania powszechnego obowiązku obrony przez studentów, umożliwiające im spełnienie tego obowiązku już w trakcie studiów, wychodzą naprzeciw oczekiwaniom społecznym w tym zakresie. Nowy system umożliwi bowiem uregulowanie stosunku do służby wojskowej poborowym - studentom w trakcie studiów i da im lepsze warunki startu w dorosłe życie zawodowe.

Powyższe może odbyć się jednak kosztem jakości przygotowania przyszłego żołnierza rezerwy - oficera do wykonywanych zadań w jednostce wojskowej, ponieważ choćby najbardziej zintensyfikowany proces szkolenia poborowego, prowadzonego przez okres sześciu tygodni, nie zastąpi długotrwałego przeszkolenia wojskowego trwającego sześć miesięcy. Zatem ciężar tego szkolenia, ale adresowany już do wytypowanych osób i stosownie do potrzeb uzupełnieniowych Sił Zbrojnych, będzie musiał być przełożony na szkolenie prowadzone w rezerwie przyszłych kandydatów na oficerów.

Założenia nowego systemu przewidują umożliwienie studentom ochotnikom odbycie przeszkolenia wojskowego w czasie studiów w dwóch oddzielnych etapach:

- 1) pierwszy etap - polegający na odbyciu przysposobienia obronnego w wyższej szkole zawodowej lub szkole wyższej, które przewidują przepisy zmienianej ustawy w odniesieniu do określonej grupy młodzieży, ale nie obejmują aktualnie studentów. Edukacja w ramach przysposobienia obronnego obejmie przede wszystkim szeroko pojętą wiedzę obronną i z zakresu bezpieczeństwa państwa. Etap ten będzie kończył się egzaminem, ale prowadzonym przez wyższą szkołę zawodową lub szkołę wyższą i w tej szkole. Koszty prowadzenia tego szkolenia i egzaminów obciążą właściwych ministrów, którym podlegają szkoły wyższe, a szkolenie to będzie wkomponowane w powszechny system edukacji narodowej,
- 2) drugi etap - polegający na odbyciu przeszkolenia wojskowego w jednostkach wojskowych (szkołach wojskowych, centrach szkolenia) w jednym

sześciotygodniowym okresie w czasie studiów w wakacyjnej przerwie międzysemestralnej (według ustaleń z zainteresowanymi). Etap ten będzie stanowić rodzaj czynnej służby wojskowej. Studenci, którzy odbyli przeszkolenie wojskowe w czasie studiów będą zwalniani ze służby i przenoszeni do rezerwy w stopniu kaprała podchorążego. Studenci, którzy odbędą przysposobienie obronne, ale nie zostaną powołani do odbycia przeszkolenia wojskowego w czasie studiów, będą przenoszeni do rezerwy z dniem stania się absolwentem szkoły wyższej.

Powyższa możliwość odbycia przeszkolenia wojskowego w czasie studiów będzie wkomponowana w system przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych.

W związku z tym absolwenci szkół wyższych, którzy nie odbędą ochotniczo przeszkolenia wojskowego w czasie studiów, po ich ukończeniu podlegać będą w ciągu osiemnastu miesięcy powołaniu do odbycia trzymiesięcznego przeszkolenia wojskowego (szkoła podchorążych rezerwy). Nowością tego szkolenia w stosunku do obowiązującego systemu, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności akademickiej, będzie skrócenie o trzy miesiące czasu trwania przeszkolenia oraz skrócenie o osiemnaście miesięcy okresu, w którym jest możliwe powołanie na to przeszkolenie.

Podkreślenia wymaga, że powyższy system przeszkalaniania studentów i absolwentów nie tylko spełni oczekiwania społeczne, ale też uwzględni potrzeby Sił Zbrojnych i możliwości Ministerstwa Obrony Narodowej. System ten nie ogranicza ponadto źródeł gromadzenia rezerw oficerskich. Oparcie bowiem systemu wyłącznie na ochotniczej i skróconej formie przeszkolenia wojskowego (sześć tygodni) mogłoby obniżyć jakość przygotowywanych rezerw oficerskich i nie zapewnić dopływu niezbędnej liczby kadry rezerwy.

Zaproponowana zmiana zasad finansowania studiów wojskowych w szkołach wyższych wynika z okoliczności, że skoro zajęcia wojskowe w nich prowadzone są obowiązkowym przedmiotem nauki, objętym programem zajęć, to dotację na działalność dydaktyczną w tym zakresie może przyznać wyłącznie właściwy minister.

W projekcie przewiduje się także skrócenie czasu, w ciągu którego zasadnicza służba wojskowa może być odbyta w kilku okresach - z dziesięciu do trzech lat.

Wdrożenie nowego systemu przeszkolenia wojskowego studentów i absolwentów szkół wyższych nie spowoduje wzrostu wydatków budżetowych resortu Obrony Narodowej.

Wynika to z następujących przesłanek:

- 1) potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej na oficerów rezerwy nie ulegną zmianie i będą się kształtowały na poziomie około sześciu tysięcy w skali roku,
- 2) czas szkolenia ulegnie czterokrotnemu skróceniu (z sześciu miesięcy - długotrwałe przeszkolenie wojskowe absolwentów szkół wyższych) do

- sześciu tygodni (przeszkolenie wojskowe studentów w ramach letniej przerwy wakacyjnej),
- 3) koszty szkolenia studentów akademii medycznej pozostaną na dotychczasowym poziomie. W aktualnie obowiązującym systemie rocznie przeszkalano w ramach około sześciotygodniowego krótkotrwałego przeszkolenia wojskowego do dwustu absolwentów tych uczelni,
 - 4) zakłada się, że w nowym systemie przeszkolenia wojskowego studentów liczba studentów, którzy nie skorzystają z możliwości uregulowania stosunku do służby wojskowej w trakcie trwania studiów będzie minimalna i tym samym nieistotna dla wysokości kosztów funkcjonowania nowego systemu przeszkolenia wojskowego studentów,
 - 5) wprowadzenie nowego systemu przeszkolenia wojskowego studentów i absolwentów szkół wyższych umożliwi likwidację około dwóch tysięcy etatów stanu zmiennego szkół podchorążych rezerwy oraz spowoduje konieczność utworzenia około trzech tysięcy etatów stanu zmiennego na potrzeby nowego systemu.

Wejście w życie proponowanego modelu przeszkolenia wojskowego studentów i absolwentów cywilnych szkół wyższych w początkowym okresie obowiązywania ustawy spowoduje oszczędności w budżecie Ministerstwa Obrony Narodowej w przedmiotowym zakresie. Zaoszczędzone w ten sposób środki finansowe - w dalszej perspektywie - po 2004 r. zostaną przeznaczone na przeszkolenie wojskowe większej liczby studentów, zgodnie z potrzebami obronnymi państwa, albo na modernizację techniczną Sił Zbrojnych.

Wprowadzenie w szkołach wyższych możliwości odbywania przez studentów przysposobienia obronnego, tylko w formie samokształcenia, wiązałoby się (według wstępnych obliczeń) z dodatkowymi kosztami dla uczelni. Zgodnie z przyjętym systemem finansowania szkolnictwa wyższego, koszty odbywania konsultacji i egzaminów przez studentów studiów dziennych w uczelniach państwowych spowodują dodatkowe wydatki dla budżetu państwa w wysokości 1 317 tys. zł w 2003 r. (tylko trzy miesiące roku akademickiego 2003/2004) i 5 525 tys. zł w 2004 r.

Ocena skutków regulacji

1. Projekt ustawy był poddany konsultacjom z komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Obrony Narodowej, w tym także wchodzącymi w skład Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, a także z Ministerstwem Edukacji Narodowej i Sportu. Nie był natomiast poddany innym konsultacjom, ale zawarte w nim rozwiązania są zbieżne ze zgłaszanymi przez środowiska studenckie propozycjami.
2. Regulacja nie powinna mieć znaczącego wpływu na rynek pracy.
3. Regulacja nie powinna mieć wpływu na wewnętrzną i zewnętrzną konkurencyjność gospodarki.
4. Regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Skr. Min. DH/2313/2002/DPE-ot

Warszawa, *23 lipca* 2002 r.

**Pan
Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

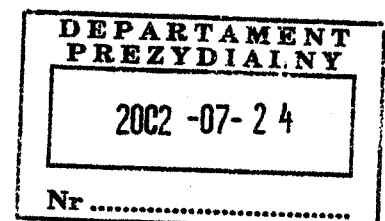
W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-154-02), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do wiadomości:

Pan Jerzy Szmajdziński
Minister Obrony Narodowej

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 2002r.

**w sprawie podziału zasadniczej służby wojskowej na okresy oraz warunków
przeznaczania poborowych do odbycia tej służby**

Na podstawie art. 82 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 675, Nr 81, poz. 732 i Nr, poz.), zarządza się co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa podział zasadniczej służby wojskowej na okresy oraz warunki umożliwiające przeznaczenie poborowych do zasadniczej służby wojskowej odbywanej w kilku okresach.

§ 2.

Zasadnicza służba wojskowa może być odbywana w czteromiesięcznych okresach w ciągu trzech lat.

§ 3.

1. Warunkiem przeznaczenia poborowego do odbycia zasadniczej służby wojskowej w kilku okresach jest:

- 1) złożenie przez poborowego do wojskowego komendanta uzupełnień uzasadnionego i udokumentowanego wniosku o przeznaczenie go do tej służby,
- 2) prowadzenie osobiście lub wraz ze współmałżonkiem gospodarstwa rolnego lub
- 3) prowadzenie działalności gospodarczej.

2. Poborowego, o którym mowa w ust. 1, można przeznaczyć do odbycia zasadniczej służby wojskowej w kilku okresach, jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych, konieczność zachowania ciągłości procesu szkolenia żołnierzy i gotowość bojowa jednostek wojskowych.

§ 4.

1. Terminy wcieleń do odbycia zasadniczej służby wojskowej w kilku okresach oraz zwolnień z tej służby określają odrębne przepisy.

2. Wojskowy komendant uzupełnień ustala z poborowymi przed ich powołaniem do zasadniczej służby wojskowej dzień rozpoczęcia i zakończenia okresów odbywania tej służby, w ramach terminów, o których mowa w ust. 1.

§ 5.

Zasadnicza służba wojskowa w kilku okresach może być odbywana w jednostkach wojskowych obrony terytorialnej oraz zabezpieczenia logistycznego i w pododdziałach ochrony.

§ 6.

W razie ustania przyczyn odbywania zasadniczej służby wojskowej w kilku okresach żołnierze powołani do tej służby odbywają ją nadal na zasadach ogólnych.

§ 7.

Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową w dniu ich wejścia w życie.

§ 8.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie podziału zasadniczej służby wojskowej na okresy oraz warunków przeznaczania poborowych do odbycia tej służby jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 82 ust. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, podziału zasadniczej służby wojskowej na okresy oraz warunków umożliwiających przeznaczenie poborowych do zasadniczej służby wojskowej odbywanej w kilku okresach. W rozporządzeniu uwzględnia się jednostki wojskowe, w których żołnierze mogą odbywać tę służbę, potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych oraz proces szkolenia żołnierzy i gotowość bojową.

Rozporządzenie ma na celu ustalenie podziału zasadniczej służby wojskowej na jej okresy i tym samym umożliwienie poborowym (żołnierzom), którzy ze względu na szczególną sytuację zawodową nie mogliby odbywać zasadniczej służby wojskowej w pełnym nieprzerwanym okresie lub byłoby to dla nich wysoce kłopotliwe, odbycie tej służby. Osoby te bowiem nie chcą unikać spełnienia powszechnego obowiązku obrony, a jedynie wyrażają wolę jego spełnienia w dogodnych dla siebie terminach.

Przewiduje się możliwość odbywania zasadniczej służby wojskowej w trzech okresach w ciągu trzech lat, każdy po cztery miesiące. Możliwością odbycia tego rodzaju służby byłiby objęci poborowi będący rolnikami lub przedsiębiorcami. Warunkiem przeznaczenia poborowego do odbycia zasadniczej służby wojskowej w kilku okresach będzie:

- złożenie przez niego do wojskowego komendanta uzupełnień uzasadnionego i udokumentowanego wniosku o przeznaczenie go do tej służby,
- prowadzenie osobiście lub wraz ze współmałżonkiem gospodarstwa rolnego lub
- prowadzenie działalności gospodarczej.

Nie będzie można jednak przeznaczyć poborowego, spełniającego powyższe warunki, jeżeli stoją temu na przeszkodzie potrzeby uzupełnieniowe Sił Zbrojnych, konieczność zachowania ciągłości procesu szkolenia żołnierzy i gotowość

bojowa jednostek wojskowych, a więc przesłanki wymienione wprost w ustawie o powszechnym obowiązku obrony RP.

W związku z powyższym zasadnicza służba wojskowa w kilku okresach będzie mogła być odbywana w jednostkach wojskowych obrony terytorialnej oraz zabezpieczenia logistycznego i w pododdziałach ochrony. Zatem możliwość odbywania tego rodzaju służby np. w jednostkach wojskowych wysokiej gotowości bojowej, w tym wydzielonych do natychmiastowych działań wspólnych NATO, z przyczyn oczywistych nie będzie mogło mieć miejsca.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa. Wydatki na umundurowanie i szkolenie będą równoznaczne z wydatkami jakie są ponoszone na żołnierzy odbywających służbę w pełnym, nieprzerwanym okresie.

Ocena skutków regulacji.

1. Regulacja może mieć niewielki wpływ na rynek pracy, gdyż ograniczy podaż na rynku pracy najemnej (sezonowej) w gospodarstwach rolnych i zakładach pracy, ale jednocześnie w znacznym stopniu zapewni żołnierzom właścicielom gospodarstw rolnych i prowadzącym działalność gospodarczą możliwość odbycia zasadniczej służby wojskowej.
2. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną gospodarki będzie marginalny i ograniczony wyłącznie do małej grupy gospodarstw rolnych i zakładów pracy. Na konkurencyjność zewnętrzną gospodarki regulacja nie będzie miała wpływu.
3. Regulacja powinna wpłynąć pozytywnie na sytuację i rozwój regionów, w szczególności tych, w których znaczna część rozwoju oparta jest na produkcji rolnej.

22 lipca 2002r.

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2002 r.

w sprawie szczegółowych warunków i trybu pokrywania kosztów związanych z utworzeniem i działalnością studiów wojskowych.

Na podstawie art. 95 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 675, Nr 81, poz. 732 i Nr , poz.), zwanej dalej ustawą, zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Wyższe szkoły morskie pokrywają koszty związane z utworzeniem i działalnością studiów wojskowych z dotacji budżetu państwa, o której mowa w art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65, poz. 385, z 1992 r. Nr 63, poz. 314, Nr 54, poz. 254, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 43, poz. 163, Nr 105, poz. 509 i Nr 121, poz. 591, z 1996 r. Nr 5, poz. 34 i Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 96, poz. 590, Nr 121, poz. 770, Nr 104, poz. 661 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 50, poz. 310, Nr 106, poz. 668, Nr 162, poz. 1115 i 1118, z 2000 r. Nr 120, poz.1268, Nr 122, poz. 1314 i Nr 126, poz. 1383, z 2001 r. Nr 85, poz. 924 i Nr 111, poz. 1193 oraz z 2002 r. Nr 4, poz. 33 i 34).

2. Dotację na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, przyznaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej.

3. Dotację na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, przyznaje się wyłącznie wyższej szkole morskiej będącej uczelnią państwową.

4. Koszty, o których mowa w ust. 1, wyższe szkoły morskie mogą pokrywać również z innych źródeł niż dotacja z budżetu państwa.

5. Warunkiem przyznania dotacji na pokrycie kosztów, o których mowa w ust. 1, jest utworzenie studium wojskowego, jako jednostki organizacyjnej wyższej szkoły morskiej, i prowadzenie przez wyższą szkołę morską zajęć wojskowych, o których mowa w art. 95 ust. 1 ustawy.

5. Tryb pokrywania kosztów, o których mowa w ust. 1, w zakresie środków pochodzących z dotacji budżetowych określa ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251, Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 125, poz. 1368, Nr 98, poz. 1070, Nr 102, poz. 1116 i Nr 145, poz. 1623).

6. Zasady gospodarki finansowej wyższej szkoły morskiej w zakresie kosztów, o których mowa w ust. 1, określa rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1991 r. w sprawie zasad gospodarki finansowej uczelni (Dz.U. Nr 84, poz. 380 i Nr 112, poz. 485).

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

R A D A M I N I S T R Ó W

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu pokrywania kosztów związanych z utworzeniem i działalnością studiów wojskowych jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 95 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków i trybu pokrywania kosztów związanych z utworzeniem i działalnością studiów wojskowych. W rozporządzeniu uwzględnia się ustawowy wymóg pokrywania tych kosztów z części budżetu państwa właściwej dla ministra, któremu podlega szkoła, w ramach której funkcjonuje to studium.

Zgodnie z art. 95 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, studia wojskowe są jednostkami organizacyjnymi wyższych

szkół morskich (wewnętrzne, bezpośrednie podporządkowanie organizacyjne), zaś szkoły morskie wymienia się w „wykazie organów i jednostek organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Infrastruktury”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 października 2001r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz.U. Nr 112, poz. 1336 z późn. zm.). Regulacja ta przesądza zatem o zewnętrznym, pośrednim podporządkowaniu organizacyjnemu studium wojskowego temu ministrowi.

Zajęcia wojskowe prowadzone w studium są - jak wyraźnie wskazuje art. 95 ust. 2 ustawy – obowiązkowym przedmiotem nauki objętym programem zajęć szkoły morskiej, stanowią zatem część zwykłej działalności dydaktycznej tej szkoły. Działalność dydaktyczna uczelni państwowych finansowana jest z budżetu państwa w formie dotacji – art. 24 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 września 1990r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 65 poz. 385 z późn. zm.) oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 sierpnia 1991r. w sprawie zasad gospodarki finansowej uczelni (Dz.U. Nr 84, poz. 380 z późn. zm.). Dotację tę może przyznać wyłącznie właściwy minister (odpowiednio: art. 24 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym oraz § 6 ust. 1 cyt. rozporządzenia), a w przypadku zajęć wojskowych przesądza wprost art. 95 ust. 4 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, stanowiący zarazem delegację do wydania niniejszego rozporządzenia.

W związku z powyższym w projekcie rozporządzenia w zakresie finansowania zajęć wojskowych w wyższych szkołach morskich również odwołano się do przywołanych wyżej przepisów ustawy o szkolnictwie, której art. 24 ust. 1 pkt 1 stanowi, iż uczelnia państwowa otrzymuje z budżetu państwa dotacje na działalność dydaktyczną uczelni, na kształcenie kadr oraz na badania niezbędne dla prowadzenia działalności dydaktycznej i kształcenia kadr, jak również na utrzymanie uczelni, oraz do przepisów rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zasad gospodarki finansowej uczelni.

Uwzględniając wymóg, że dotację dla uczelni może przyznać wyłącznie właściwy minister oraz to, że przez „właściwego ministra” rozumieć należy ministra, któremu podlega uczelnia lub sprawującego nadzór nad działalnością uczelni, w projekcie rozporządzenia wprost wskazano, że dotacje na pokrycie kosztów działalności studium wojskowego przyznaje minister właściwy do spraw gospodarki morskiej (którym jest aktualnie Minister Infrastruktury).

W zakresie sposobu przyznawania dotacji i finansowania działalności studium wojskowego, uwzględniając fakt, że finansowanie to następuje z budżetu państwa, nie można byłoby zastosować ogólnie stosowane normy dotyczące finansowania budżetowego. W związku z tym w zakresie trybu finansowania uczelni odsyła się w projekcie rozporządzenia do przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014 z późn. zm.).

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych wydatków dla budżetu państwa.

Zakres przedmiotowy rozporządzenia wynika ze zmiany systemu spełniania powszechnego obowiązku obrony przez studentów i absolwentów szkół wyższych, wprowadzonego przez stosowną nowelizację ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, który to projekt był poddany konsultacjom społecznym i uzgodnieniom międzyresortowym. Również zmiana sposobu finansowania kosztów zajęć wojskowych prowadzonych przez wyższe szkoły morskie była konsultowana z Ministerstwem Infrastruktury.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 2002 r.

w sprawie odbywania przeszkolenia wojskowego studentów i absolwentów szkół wyższych

Na podstawie art. 97a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 675, Nr 81, poz. 732 i Nr , poz.), zwanej dalej ustawą, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa tryb przeznaczania studentów i absolwentów szkół wyższych do odbycia przeszkolenia wojskowego, sposób powoływania na to przeszkolenie, rodzaje oraz sposób jego odbywania i zwalniania z niego.

§ 2.

1. Do odbycia przeszkolenia wojskowego przeznaczają studentów i absolwentów szkół wyższych będących poborowymi, z wyjątkiem absolwentów wyższych szkół morskich, wojskowy komendant uzupełnień.

2. Przeznaczenie polega na określeniu specjalności wojskowej, w której będzie szkolić się student lub absolwent szkoły wyższej w czasie odbywania przeszkolenia wojskowego, oraz wskazaniu jednostki wojskowej, w której będzie prowadzone to szkolenie.

3. Przeznaczenie jest uzależnione od kategorii zdolności fizycznej i psychicznej do czynnej służby wojskowej, do której został zaliczony student lub absolwent szkoły wyższej, oraz posiadanych przez niego kwalifikacji zawodowych, a także potrzeb Sił Zbrojnych. Przy przeznaczeniu w miarę możliwości uwzględnia się życzenia studenta lub absolwenta co do terminu rozpoczęcia odbywania przeszkolenia wojskowego.

4. Fakt przeznaczenia wojskowy komendant uzupełnień stwierdza wpisem w książeczkach wojskowych studentów i absolwentów szkół wyższych.

5. Przeznaczenie może być zmienione w przypadku zmiany okoliczności określonych w ust. 3.

§ 3.

1. Przeznaczenie studenta do odbycia przeszkolenia wojskowego studentów następuje niezwłocznie po odbyciu przez niego przysposobienia obronnego i zdaniu egzaminu z tego przysposobienia oraz po złożeniu wniosku do wojskowego komendanta uzupełnień, właściwego ze względu na miejsce stałego pobytu (zamieszkania) lub pobytu czasowego trwającego ponad dwa miesiące, o uchylenie udzielonego odroczenia zasadniczej służby wojskowej i powołanie do odbycia przeszkolenia wojskowego studentów.

2. Przeznaczenie absolwenta szkoły wyższej do odbycia przeszkolenia wojskowego

następuje niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia rektora szkoły wyższej o uzyskaniu przez poborowego statusu absolwenta szkoły wyższej lub po upływie okresu odroczenia przeszkolenia wojskowego udzielonemu temu absolwentowi.

§ 4.

1. Studenci, uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej i przeznaczeni do odbycia przeszkolenia wojskowego studentów, podlegają powołaniu na to przeszkolenie w okresie przerwy wakacyjnej następującej po drugim roku studiów wyższych zawodowych oraz po trzecim lub czwartym roku jednolitych studiów magisterskich, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów nie zostali z niego zwolnieni.

2. Absolwenci szkół wyższych, uznani za zdolnych do czynnej służby wojskowej i przeznaczeni do odbycia przeszkolenia wojskowego absolwentów szkół wyższych, podlegają powołaniu na to przeszkolenie w terminie określonym w art. 93 ust. 2 ustawy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów nie zostali z niego zwolnieni.

3. Do odbycia przeszkolenia wojskowego, o którym mowa w ust. 1 i 2, nie powołuje się poborowych wymienionych w art. 44 ust. 1 ustawy oraz w przypadku określonym w art. 190 ust. 2 ustawy, a także poborowych, którzy:

- 1) korzystają z odroczenia czynnej służby wojskowej,
- 2) są tymczasowo aresztowani lub odbywają karę pozbawienia wolności (aresztu), w tym zastępczą karę pozbawienia wolności (aresztu), albo jest wobec nich wykonywana kara pozbawienia praw publicznych.

4. Do odbycia przeszkolenia wojskowego - na wniosek poborowych - nie powołuje się poborowych, których ojciec lub brat w czasie odbywania czynnej służby wojskowej uległ wypadkowi, w wyniku którego poniósł śmierć albo doznał trwałego kalectwa i został uznany za trwale niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji.

§ 5.

1. Kartę powołania, za pomocą której następuje powołanie do odbycia przeszkolenia wojskowego, doręcza się nie wcześniej niż na 90 dni i nie później niż na 14 dni przed terminem stawienia się do służby, określonym w tej karcie.

2. Terminów określonych w ust. 1 nie stosuje się do osób, które bez uzasadnionej przyczyny:

- 1) nie spełniły wojskowego obowiązku meldunkowego,
- 2) nie stawiły się do rejestracji lub poboru w terminie określonym w odrębnych przepisach,
- 3) nie zgłosiły się na wezwanie wojskowego komendanta uzupełnień w celu doręczenia karty powołania.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, karta powołania może być doręczona w każdym terminie, nie później jednak niż w określonym w niej terminie stawienia się do służby wojskowej.

4. Doręczenie karty powołania następuje w sposób określony w Kodeksie postępowania administracyjnego.

§ 6.

1. W przypadku gdy osoba, której doręczono kartę powołania, nie może z powodu obłożnej choroby stawić się do odbycia przeszkolenia wojskowego w terminie określonym w tej karcie, niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień. Po ustaniu choroby osoba, której doręczono kartę powołania, zgłasza się niezwłocznie do wojskowego komendanta uzupełnień, przedstawiając w tej sprawie zaświadczenie lekarskie.

2. Niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 1, jest uzasadnione, jeżeli osoba ze względu na szczególne okoliczności nie mogła zawiadomić o niemożności stawienia się.

3. Wojskowy komendant uzupełnień po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, informuje dowódcę jednostki wojskowej o przyczynie niestawienia się osoby do służby.

§ 7.

1. Jeżeli osoba nie stawiała się do odbycia przeszkolenia wojskowego w terminie i miejscu określonym w karcie powołania, dowódca jednostki wojskowej niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień.

2. W przypadku otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wojskowy komendant uzupełnień postępuje zgodnie z zasadami określonymi w art. 61 ust. 2 ustawy.

3. Jeżeli osoba stawiała się do odbycia przeszkolenia wojskowego po upływie terminu określonego w karcie powołania i po dokonaniu przez dowódcę jednostki wojskowej zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia on o tym fakcie wojskowego komendanta uzupełnień.

§ 8.

Przeszkolenie wojskowe odbywa się jako:

- 1) przeszkolenie wojskowe absolwentów szkół wyższych, trwające do trzech miesięcy, zwane dalej długotrwałym przeszkoleniem wojskowym,
- 2) przeszkolenie wojskowe studentów, trwające do sześciu tygodni, zwane dalej krótkotrwałym przeszkoleniem wojskowym.

§ 9.

1. Długotrwałe przeszkolenie wojskowe polega na:

- 1) szkoleniu przez okres 6 tygodni w jednostkach wojskowych, w których funkcjonują ośrodki szkolenia,
- 2) praktyce, po ukończeniu szkolenia w ośrodku szkolenia, w jednostce wojskowej na stanowisku przewidzianym dla oficerów, chorążych lub podoficerów zawodowych, przez następne 6 tygodni.

2. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, kończy się złożeniem egzaminu.

3. Żołnierzy, którzy nie zdali egzaminu określonego w ust. 2, przenosi się z urzędu do odbycia pozostałego okresu długotrwałego przeszkolenia wojskowego w innej jednostce wojskowej na stanowisku przewidzianym dla żołnierzy zasadniczej służby wojskowej.

4. Na zakończenie długotrwałego przeszkolenia wojskowego żołnierze składają egzamin końcowy przed komisją powołaną przez dowódcę jednostki wojskowej, w której odbywają praktykę.

§ 10.

Krótkotrwałe przeszkolenie wojskowe polega na szkoleniu w jednostkach wojskowych, w których funkcjonują ośrodki szkolenia, i kończy się złożeniem egzaminu końcowego.

§ 11.

1. Poborowych, którzy stawili się do odbycia przeszkolenia wojskowego, wciela się do jednostki wojskowej.

2. Wcielenie poborowych do jednostki wojskowej obejmuje:
stwierdzenie ich tożsamości oraz przeprowadzenie z nimi rozmowy przez komisję przyjęcia poborowych,
ujęcie w ewidencji jednostki wojskowej,
dokonanie przeglądu lekarskiego oraz zabiegów sanitarno – higienicznych,
umundurowanie i wyekwipowanie,
przydzielenie do pododdziału,
wyznaczenie na stanowisko.

§ 12.

1. W celu przeprowadzenia wcielenia dowódca jednostki wojskowej:
powołuje komisję przyjęcia poborowych, w składzie:
przewodniczący - szef sztabu jednostki wojskowej,
członkowie:
oficer organizacyjno - kadrowy,
oficer wychowawczy,
oficer logistyki,
lekarz,
określa szczegółowe obowiązki osób wchodzących w skład komisji przyjęcia poborowych,
organizuje punkt przyjęcia poborowych.

2. W skład komisji, o której mowa w ust. 1 pkt. 1, może zostać włączony, jako jej członek, kapelan wojskowy, za jego zgodą.

3. Jeżeli w strukturze organizacyjnej jednostki wojskowej nie występują osoby wymienione w ust. 1 pkt. 1, dowódca jednostki wojskowej powołuje w skład komisji przyjęcia poborowych osoby spełniające podobne zadania.

§ 13.

Powołanie komisji przyjęcia poborowych, obowiązki osób wchodzących w jej skład oraz organizację punktu przyjęcia poborowych, dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym.

§ 14.

1. Stawienie się poborowych do odbycia przeszkolenia wojskowego, dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym. W rozkazie tym podaje się:
dzień, w którym poborowi stawili się do odbycia przeszkolenia wojskowego,
imienny wykaz poborowych, którzy stawili się do odbycia przeszkolenia wojskowego,
przydział żołnierzy do pododdziałów oraz wyznaczenie ich na stanowiska, określone w etacie jednostki wojskowej.

2. Przepis ust 1 stosuje się odpowiednio do żołnierzy, którzy zostali skierowani do jednostki wojskowej po ukończeniu szkolenia w ośrodkach szkolenia.

§ 15.

Żołnierze odbywają przeszkolenie wojskowe na stanowiskach, na które zostali wyznaczeni oraz pełnią funkcje, które zostały im powierzone.

§ 16.

1. Żołnierze odbywają w początkowym okresie przeszkolenia wojskowego szkolenie zapoznawcze i podstawowe, w zakresie i wymiarze określonym programami tych szkoleń.

2. W końcowym okresie szkolenia podstawowego żołnierze składają przysięgę wojskową.

§ 17.

W czasie odbywania przeszkolenia wojskowego żołnierze mogą uzyskiwać klasy kwalifikacyjne, na zasadach i w trybie określonym w odrębnych przepisach.

§ 18.

1. Żołnierze, którzy odbywają przeszkolenie wojskowe, mogą być zwalniani z zajmowanych stanowisk i wyznaczani na inne stanowiska służbowe stosownie do posiadanych lub uzyskanych podczas służby kwalifikacji oraz stosownie do potrzeb etatowych jednostki wojskowej, a także na wniosek żołnierza, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.

2. Żołnierze, o których mowa w ust. 1, wyznacza się z urzędu na inne stanowiska służbowe w przypadku:
pogorszenia stanu zdrowia stwierdzone orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej,
uniemożliwiające pełnienie służby na zajmowanym stanowisku służbowym,

utraty kwalifikacji wymaganych na zajmowanym stanowisku,
likwidacji zajmowanego stanowiska,
potrzeb etatowych jednostki wojskowej.

§ 19.

Jeżeli żołnierz odbywający przeszkolenie wojskowe obłożnie zachorował lub uległ wypadkowi i został skierowany na leczenie szpitalne, dowódca jednostki wojskowej - niezależnie od innych czynności, wynikających z odrębnych przepisów - zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie członka rodziny żołnierza albo inną osobę wskazaną przez żołnierza, podając równocześnie adres szpitala, w którym żołnierz przebywa na leczeniu.

§ 20.

1. Żołnierze odbywający przeszkolenie wojskowe mogą być czasowo oddelegowani, na podstawie rozkazu dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją są objęci, do wykonywania zadań w innej jednostce wojskowej. Okres oddelegowania nie może przekraczać łącznie trzech tygodni.

2. Żołnierze odbywający przeszkolenie wojskowe mogą być kierowani, na podstawie rozkazu dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją są objęci, do wykonywania zadań poza macierzystą jednostką wojskową. Zasady ustalania diet za podróże służbowe i tryb ich wypłacania określają odrębne przepisy.

3. Żołnierzowi, który odbywał podróż służbową w godzinach nocnych, przysługuje bezpośrednio po zakończeniu podróży co najmniej sześć godzin odpoczynku.

§ 21.

1. Żołnierze odbywający przeszkolenie wojskowe mogą być przenoszeni do innej jednostki wojskowej z urzędu lub na wniosek żołnierza, jeżeli względy służbowe na to pozwalają.

2. Przeniesienie żołnierza z urzędu do innej jednostki wojskowej może nastąpić: ze względów szkoleniowych, w celu uzupełnienia potrzeb etatowych innych jednostek wojskowych, w razie rozformowania jednostki wojskowej, w razie zmniejszenia stanu etatowego jednostki wojskowej, w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach.

§ 22

1. Przeniesienie żołnierza z jednostki wojskowej, w której odbywa przeszkolenie wojskowe do innej jednostki wojskowej następuje, z zastrzeżeniem ust. 2, na podstawie rozkazu dowódcy, któremu są podporządkowane obie jednostki wojskowe.

2. Przeniesienie żołnierza do jednostki wojskowej podporządkowanej dowódcy innego rodzaju Sił Zbrojnych (dowódcy, komendanta, szefa instytucji centralnej) następuje na podstawie rozkazu:

Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, zastrzeżeniem pkt. 2;

szefa sztabu Rodzaju Sił Zbrojnych właściwego dla wojskowego ośrodka szkolenia – w stosunku do żołnierzy kończących szkolenie w tych ośrodkach, którzy byli szkoleni dla potrzeb innych Rodzajów Sił Zbrojnych albo Żandarmerii Wojskowej.

§ 23.

1. Wniosek o przeniesienie do innej jednostki wojskowej żołnierz wnosi drogą służbową do dowódcy jednostki wojskowej, której ewidencją jest objęty.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, dowódca jednostki wojskowej przesyła drogą

służbową do dowódcy uprawnionego do przeniesienia żołnierza wraz ze swoją opinią. Do wniosku dołącza się odpis wtórnika karty ewidencyjnej oraz karty wyróżnień i karty kar.

3. Wnioski, o których mowa w ust. 1 i 2, rozpatruje się niezwłocznie.

§ 24.

1. Żołnierze odbywający przeszkolenie wojskowe podlegają opiniowaniu służbowemu: w razie wniesienia wniosku o powołanie do służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego (służby kandydackiej), na żądanie sądu, prokuratury, Żandarmerii Wojskowej, Policji lub Wojskowych Służb Informacyjnych, na wniosek żołnierza.

2. Opinię służbową sporządza przełożony żołnierza o uprawnieniach dyscyplinarnych co najmniej dowódcy kompani.

3. Opinia służbowa o żołnierzu powinna zawierać ocenę przebiegu jego dotychczasowej służby wojskowej, w tym ocenę wykonywania zadań służbowych i przestrzegania dyscypliny wojskowej.

§ 25.

1. Żołnierze zwolnieni z przeszkolenia wojskowego po jego odbyciu podlegają ocenie służbowej.

2. W ocenie służbowej ujmuje się informacje przydatne przy określeniu możliwości dalszego wykorzystania żołnierza rezerwy w ramach powszechnego obowiązku obrony. Informacje te zamieszcza się we wtórniku karty ewidencyjnej.

§ 26.

1. Opinia i ocena służbowa powinny być rzetelne, obiektywne i sprawiedliwe.

2. Treść opinii i oceny służbowej jest dostępna dla żołnierza, którego dotyczy oraz jego przełożonych, a także dla właściwych organów. Podawanie treści opinii i oceny służbowej żołnierza do wiadomości publicznej jest niedopuszczalne.

3. Opiniowanemu żołnierzowi przysługuje prawo wniesienia zażalenia od wydanej o nim opinii służbowej do bezpośredniego przełożonego żołnierza sporządzającego opinię w terminie siedmiu dni od dnia zapoznania się z opinią.

§ 27.

1. Żołnierzy odbywających przeszkolenie wojskowe zwalnia się z tego przeszkolenia po jego odbyciu, w ostatnim dniu ustalonego czasu trwania tego przeszkolenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do żołnierzy, którzy stawili się do odbycia przeszkolenia wojskowego z opóźnieniem i nie zostało ono im usprawiedliwione.

3. Żołnierzy, o których mowa w ust. 2, zwalnia się, w zależności od rodzaju odbywanego przeszkolenia wojskowego, w dniu upływu odpowiednio sześciu tygodni lub trzech miesięcy trwania tego przeszkolenia.

4. Dowódca jednostki wojskowej, w przypadku nie zwolnienia żołnierza z przyczyn określonych w ust. 2, zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie najbliższą rodzinę tego żołnierza.

§ 28.

Zwolnienie żołnierzy z przeszkolenia wojskowego przed jego odbyciem następuje na zasadach i w trybie określonych w odrębnych przepisach.

§ 29.

1. Zwolnienie żołnierza z przeszkolenia wojskowego dowódca jednostki wojskowej stwierdza w rozkazie dziennym oraz w książeczce wojskowej.

2. Dowódca jednostki wojskowej zawiadamia o zwolnieniu żołnierza z przeszkolenia

wojskowego w przypadku:

- 1) przebywania w zakładzie opieki zdrowotnej - kierownika tego zakładu oraz żołnierza,
- 2) tymczasowego aresztowania –
- 3) właściwy sąd lub prokuratora wojskowego.

§ 30.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

UZASADNIENIE

Rozporządzenie w sprawie odbywania przeszkolenia wojskowego jest wypełnieniem delegacji zawartej w art. 97a ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązującej Ministra Obrony Narodowej do określenia, w drodze rozporządzenia, trybu przeznaczania studentów i absolwentów szkół wyższych do odbycia przeszkolenia wojskowego, sposobu powoływania na to przeszkolenie, rodzajów oraz sposobu jego odbywania i zwalniania z niego. Przepisy rozporządzenia uwzględniają również w ramach przywołanej wyżej delegacji problematykę sposobu i trybu postępowania organów wojskowych w zakresie wcielania do jednostek wojskowych, wyznaczania i zwalniania ze stanowisk służbowych oraz innych zagadnień związanych ze sposobem odbywania tego przeszkolenia.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych wydatków dla budżetu państwa.

Zakres przedmiotowy rozporządzenia wynika ze zmiany systemu spełniania powszechnego obowiązku obrony przez studentów i absolwentów szkół wyższych, wprowadzonego przez stosowną nowelizację ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, który to projekt był poddany konsultacjom społecznym i uzgodnieniom międzyresortowym.

ROZPORZĄDZENIE
Ministra Edukacji Narodowej i Sportu
z dnia

w sprawie prowadzenia zajęć przysposobienia obronnego studentów, programu przysposobienia obronnego, oraz trybu i terminów przeprowadzania egzaminów.

Na podstawie art. 166a ust. 10 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 732) zarządza się co następuje :

§ 1.

1. Student, który zaliczył pierwszy rok studiów wyższych zawodowych lub jednolitych studiów magisterskich może odbyć na swój wniosek przysposobienie obronne w zimowym semestrze drugiego roku wyższych studiów zawodowych lub letnim semestrze drugiego roku jednolitych studiów magisterskich.
2. Student, o którym mowa w ust. 1, składa wniosek o zakwalifikowanie go do odbycia przysposobienia obronnego do właściwej jednostki organizacyjnej upoważnionej przez rektora do kwalifikowania studentów i koordynowania spraw dotyczących przysposobienia obronnego. Termin składania wniosków upływa do dnia 31 października.
3. O zakwalifikowaniu studenta do odbycia przysposobienia obronnego w danym semestrze powiadamia kierownik jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 2.
4. Wzór wniosku, o którym mowa w ust. 2, stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 2.

1. Szkoły wyższe przeprowadzają co najmniej jeden wykład i jedną konsultację oraz egzamin z przysposobienia obronnego. Wykłady i konsultacje są nieobowiązkowe.
2. Konsultacji udziela nauczyciel akademicki prowadzący wykład z przysposobienia obronnego, na zasadach określonych w regulaminie studiów uczelni.
3. Egzamin polega na testowym sprawdzeniu wiedzy objętej programem przysposobienia obronnego. Egzaminy dla studentów studiów zawodowych winny być zakończone do 30 marca, a dla studentów jednolitych studiów magisterskich do 30 września. Z egzaminu nie wystawia się oceny.
4. Egzamin przeprowadza komisja powołana przez rektora w składzie: kierownik jednostki organizacyjnej o którym mowa w § 1 ust. 2. oraz co najmniej jeden nauczyciel akademicki reprezentujący odpowiednią dziedzinę nauki i posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Przewodniczącemu komisji wyznacza rektor.
5. Nieprzystąpienie lub niezłożenie z wynikiem pozytywnym egzaminu z przysposobienia obronnego nie ma wpływu na zaliczenie semestru (roku studiów).
6. W przypadku niezłożenia przez studenta egzaminu z przysposobienia obronnego z wynikiem pozytywnym student ma prawo do egzaminu poprawkowego zgodnie z zasadami przewidzianymi w regulaminie studiów.

7. O przystąpieniu do egzaminu o którym mowa w ust 4, może ubiegać się również student pobierający naukę w uczelniach zagranicznych.
8. Program przysposobienia obronnego i zakres wiedzy objętej egzaminem określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 3.

Sprawy nieuregulowane w rozporządzeniu, a wynikające z toku studiów określa regulamin studiów.

§ 4.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2002 r.

Minister Obrony Narodowej

W porozumieniu:

Minister Edukacji Narodowej i Sportu

Załącznik Nr 1

.....
(miejsowość i data)

.....
(nazwa szkoły wyższej)

WNIOSEK

o zakwalifikowanie studenta do realizacji programu przysposobienia obronnego

NUMER EWIDENCYJNY

PESEL.....

.....
(stopień wojskowy, imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia, imię ojca, imię matki)*

.....
(kierunek i rok studiów)

.....
(nr książeczki wojskowej i przez kogo wydana, kategoria zdrowia, przeznaczony lub nie przeznaczony do odbycia służby wojskowej, służby zastępczej, służby w formacjach OC)*

Wyrażam (nie wyrażam) zgodę na wykorzystanie moich danych do przetwarzania na cele obronne.

.....
(podpis)

Adres :

.....
(pobytu stałego)

.....
(pobytu czasowego)

Inne informacje :

.....
.....
.....
.....

.....
podpis osoby składającej wniosek

ADNOTACJE WŁADZ UCZELNI

.....
.....
.....

* niepotrzebne skreślić

.....
data,, stempel funkcyjny i podpis

Załącznik Nr 2.

PROGRAM PRZYSPOSOBIENIA OBRONNEGO

I. CEL NAUCZANIA PRZEDMIOTU:

Opanowanie przez studentów podstawowej wiedzy o bezpieczeństwie państwa, w tym o organizacji obrony narodowej oraz poznanie zadań państwa i sił zbrojnych w zapewnianiu bezpieczeństwa narodowego, a także przygotowanie studentów do spełnienia przez nich obowiązku wojskowego i innych powinności obronnych.

Forma realizacji: samokształcenie i konsultacje oraz egzamin.

II. PROGRAM SZCZEGÓŁOWY

1. Bezpieczeństwo państwa i obronność.

- 1.1 Pojęcie i zakres bezpieczeństwa państwa i obronności.
- 1.2 Konstytucyjne i ustawowe- cele, zadania i obowiązki w sferze bezpieczeństwa i obronności.
- 1.3 Zagrożenia niemilitarne i militarne dla bezpieczeństwa narodowego.
- 1.4 Obrona narodowa i obrona wojskowa NATO.
- 1.5 Założenia strategii bezpieczeństwa.
- 1.6 Założenia strategii obronności.
- 1.7 System obronności Polski, jego podstawowe komponenty i ich zadania.
- 1.8 Stany bezpieczeństwa państwa.

2. Organizacja wojskowa Polski .

- 2.1 Pojęcie systemu wojskowego oraz miejsce i zadania SZ RP.
- 2.2 Armia stała, czynna - czasu pokoju, system mobilizacji, armia czasu wojny.
- 2.3 Ogólna struktura Sił Zbrojnych: rodzaje Sił Zbrojnych, rodzaje wojsk, komponenty Sił Zbrojnych - wojska operacyjne i wojska obrony terytorialnej, terytorialna organizacja wojska - garnizony, okręgi wojskowe, wojewódzkie sztaby wojskowe, wojskowe komendy uzupełnień.

- 2.4 Ogólna struktura i przeznaczenie pododdziałów wojsk lądowych.
- 2.5 Organizacja służby wojskowej.
- 2.6 Podstawowe pojęcia walki zbrojnej (taktyki).
- 2.7 Podstawowa broń wojsk lądowych.
- 2.8 Wsparcie wojskowe dla władz i społeczeństwa.

3. Cywilna organizacja obrony narodowej .

- 3.1 Charakterystyka funkcjonalna obrony niemilitarnej w Polsce.
- 3.2 Zagrożenia nadzwyczajne życia, mienia i środowiska.
- 3.3 Ochrona ludności: obowiązki władz, właścicieli podmiotów gospodarczych, osób, szkolenie w zakresie samoobrony.
- 3.4 Ratownictwo w systemie bezpieczeństwa i obowiązujące w tym zakresie rozwiązania w Polsce.
- 3.5 Bezpieczeństwo i porządek publiczny.
- 3.6 Wsparcie cywilne dla Sił Zbrojnych.
- 3.7 Świadczenia osobiste i rzeczowe.
- 3.8 Zarządzanie przedsiębiorstwem w sytuacjach nagłych i nadzwyczajnych zagrożeń (analiza zagrożeń, zasady planowania, procedury reagowania, podstawowe funkcje kierowania, powrót do normalizacji).

4. Tradycje służby wojskowej studentów.

- 4.1 Studencki 36 pułk piechoty Legii Akademickiej w wojnie 1919-20 i 1939r.
- 4.2 Podchorążowie Armii Krajowej.

ZAKRES WIEDZY OBJĘTEJ EGZAMINEM Z PRZYSPOBIENIA OBRONNEGO

Egzaminowany student powinien:

ZNAĆ: pojęcie i zakres bezpieczeństwa państwa, obronności (obrony narodowej), konstytucyjne i ustawowe ujęcie (regulacje) obowiązków obrony Ojczyzny, charakter i zakres zagrożeń bezpieczeństwa narodowego, ogólną organizację wojskową Polski i organizację obrony cywilnej, formę wypełniania obowiązków obronnych przez obywateli.

POSIADAĆ OGÓLNA WIEDZĘ O:

założeniach strategii bezpieczeństwa i strategii obronności, strukturze systemu obronnego, strukturze Sił Zbrojnych, organizacji służby wojskowej obywateli, rodzajach, formach i sposobach walki zbrojnej.

POTRAFIĆ OKREŚLIĆ:

zagrożenia nadzwyczajne życia ludzkiego, mienia i środowiska, organy i instytucje organizujące ochronę ludności, sposoby postępowania w sytuacjach zagrożeń, organy i instytucje ratownictwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

WYKAZAĆ ORIENTACJĘ I OGÓLNA ZNAJOMOŚĆ:

Zasad planowania i organizowania działań w przedsiębiorstwie w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń.

UZASADNIENIE

Przedmiotowe rozporządzenie jest wykonaniem delegacji zawartej w art. 166 a ust. 10 projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Projekt ww. ustawy zakłada, że pierwszy etap tego szkolenia student będzie mógł zrealizować w formie ochotniczej w trakcie studiów. Z powyższego założenia dla szkół wyższych wynikać będzie szereg nowych zadań.

Rozporządzenie doprecyzowuje stronę organizacyjną kwalifikowania studentów do odbycia przysposobienia obronnego i obowiązki szkół wyższych w tym zakresie oraz terminy przeprowadzania egzaminów.

Zawarte w rozporządzeniu ustalenia pozwalają na odpowiednie do oczekiwań Sił Zbrojnych RP właściwe zaplanowanie i przeprowadzenie drugiego etapu przeszkolenia wojskowego studentów w jednostkach wojskowych w czasie przerw wakacyjnych.

Przy określeniu ilości wykładów i konsultacji (jeden wykład i jedna konsultacja w semestrze), zakładano, że służyć będą one tylko przekazaniu studentom niezbędnych informacji i ukierunkowaniu ich procesu samokształcenia z zakresu przysposobienia obronnego, jak również, brano pod uwagę stronę finansową nowego zadania dla szkolnictwa wyższego. Szacuje się, że przysposobieniem obronnym może być objętych ok. 120 tys. studentów w danym roku akademickim.

Program przysposobienia obronnego i zakres wiedzy objętej egzaminem, oprócz treści wojskowych, obejmuje również wiedzę z zakresu szeroko rozumianego bezpieczeństwa Państwa i wiedzę ogólnobronną przydatną na stanowiskach w administracji cywilnej, co w przyszłości poprawi jakość planowania i wykonywania zadań obronnych w układzie nieamilitarnym.

Wprowadzenie w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych kosztów dla działu szkolnictwo wyższe, oprócz wymienionych w uzasadnieniu do projektu ustawy o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.